

Izhaja vsaki dan
 Izdi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
 Posamične številke se prodajajo po 3 mrv (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglašbe po 20 stot.; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašbe denarnih zavodov po 50 stot. Za oglašbe v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka na daljina vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniški list. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašbe in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natilnia tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-kranlinalni račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Ali treba Slovincem nove stranke.

Nujno smo naprošeni, naj vendar priobčimo doli sledeči članek, došel nam iz Kranjske. Ta dopis smo prejeli že pred par meseci ali nismo ga hoteli priobčiti. Na ponovno nujno prošnjo ustrezamo tej želji, ali z izrecno pripombo, da ne vsprejemamo za ta izvajanja nikake moralne odgovornosti. Pripoznavamo pa — in ves trezni slovenski svet mora biti uverjen o tem —, da je sedaj prišel za slovenski narod tisti psihološki moment, ki imperativno zahteva, naj se kaj ukrene za reorganizacijo našega strankarskega življenja. Na drugem mestu priobčujemo danes vest, po kateri vidimo z grozo, kako je zavladal v nas Slovincih najgrši strankarski egoizem, ki brezvestno in cinično abstrahira tudi od prvih življenjskih interesov naroda, ako je le nade, da zadobi okroglegi trebušček veliki bog — stranka.

Le preočito je, da glavna poteza v sedanjih slovenski politiki je frivolnost, ki stavlja vse v službo strankarske koristi. Ravno kar omenjena vest meče bengalično luč na sedanje slovenske razmere, a mi vidimo z grozo, da stojimo pred propadom. Tu stojimo res pred alternativno: ali se zgodi kaj za asanacijo — in sicer hitro, hitro, ker drugače bi bilo prepozno — ali pa bo konec življenju in začne se hiranje.... Saj smo rekli, da že zija prepad!

Pred par meseci doposlani nam članek se glasi:

Veliko Slovencev je, ki nočejo pripadati ne klerikalni, ne liberalni slovenski stranki, kateri zdaj bijeta ljut boj na Kranjskem in na Goriškem. V teh deželah sta ti dve stranki res zasedli skoro ves politični teren, tako, da si že malokdo upa pokazati se na političnem odru, ne da bi slovesno prisegal na zastavo ene teh dveh strank. Zunaj Kranjske in Goriške pa živijo tudi Slovenci: Slovenci štajerski, koroški, tržaški in istrski, ki britko obžaljujejo sedanji ljuti boj na Kranjskem in Goriškem. Čisto nevtralnemu nasproti eni in drugi stranki tudi ti ne nastopajo vselej, ali njih glasila se trudijo še dokaj, da si ohranijo pravično nevtralnost nasproti tem „bratomorni boj“ bijočim kranjskim in goriškim strankam. Teh glasil nočemo navajati z imenom. Njih števil pa ni majhno več. Namen teh vrstic pa je opozoriti slovenski svet na novo kranjsko glasilo, katero odločno izpodbija obe politični stranki na Kranjskem. To glasilo je tednik „Naš list“, ki je začel letos v Kamniku izhajati. V eni prvih svojih števil je bil čisto v našem duhu obsodil obe slovenski stranki. (Zakaj pa ne še nemške stranke, zvezane z vlado? Pa tudi glede razmer na Primorskem se odlikuje ta list čisto z fenomenalno desorijentacijo, ali pa — kar

bi bilo še huje — s pomanjkanjem objektivnosti. Opomba ured. „Edinosti“. „Naš list“ je rekel, da sta bili obe kranjski stranki krivi obstrukcije v kranjskem deželnem zboru. (Res je. Raje naj bi bili edini proti Nemcem; potlej naj pa Nemci obstruirajo. Ti pa ne bi si upali, kajti nemška stranka živi na Kranjskem le od milosti vlade in slepote Slovencev. Opomba piševea). Na to očitano nista odgovorila „Našemu listu“ ne „Narod“, ne „Slovenec“, ne Peter, ne Pavel. Zato pa je „Naš list“ z nami vred in v soglasji z mnogimi mladimi Slovenci (glej dijaški list „Omladina“) teh misli in tega prepričanja, da sta se liberalna in klerikalna stranka med Slovenci že preziveli in da je treba nove stranke. „Naš list“ je pisal:

„Dovolj jasen dokaz je, da smo govorili čisto resnico, ker si ni upala ziniti nobena stranka niti besedice v svojo obrambo ali opravičenje. Razumljivo pa bo to, če pomislimo, da se upa potegniti za svojo čast le pošten človek. Človek pa, ki nima čiste vesti, ta bi molčal celo na natolcevanja.

Ker pa je dokazana s tem popolna nezmožnost obeh strank, njih nepoštenje na političnem delovanju, na škodo slovenskemu narodu, zato nastaja najnujnejša zahteva tistih maloštevilnih zmožnih Slovencev, ki še nimajo umazanih rok na dosedanjem političnem delovanju, da stopijo iz svoje indiferentnosti na dan, in da povedo tudi glasno in odločno to, kar nosijo že davno v svojem srcu. Z drugimi besedami:

Nam je treba nove stranke, ker samo reformiranje obstoječih ne bi ničesar izdalo. Stranka, ki bi znala s tem, da bi bila pod javno kontrolo naroda, izključiti vso samopašnost in laž, od te stranke bi šele imeli Slovenci kaj korist. V svoj program pa bi morala sprejeti tudi jugoslovansko vprašanje. V tem vprašanju je namreč dotaknjena tudi samostojnost Slovencev.“

Slovanska ali nemška nevarnost?

II.

Socijalno-demokratska (vsaj sama se nazivlje tako) „Emancipazione“ motri torej vprašanje pomirjenja med Italijani in Slovani z dvojnega gledišča, oziroma ima pred očmi dvojno vprašanje: ali imajo Italijani misliti le na obrambo svojega jezika, ali pa naj mislijo na posebno politično akcijo spoznamno se Slovani pred nemško nevarnostjo?

Naj reagiramo danes nekoliko na razmotrivanja v rečenem listu o prvi eventualnosti: da imajo namreč Italijani misliti le na obrambo svojega jezika.

Žal nam je, da moramo reči kar naravnost, da za ta slučaj „Emancipazione“ zavaja Italijane v kriva mnenja in zmote, da bi huje ne mogel storiti tega najbolj nacionalno šovinistični in enostranski list. Žal nam je, da moramo izreči hudo in ojstro sodbo, da je

zastavonosec, nahajajoči se na dopustu v svoji vasi. Samobsebi umevno je, da je mladi človek gorel z enako strastjo, a da so deklirani roditelji, kakor hitro so opazili njuno vzajemno udanost, prepovedali svoji hčeri celo misliti nanj. Njega pa so prijeli še hujše.

Naša ljubimca sta si dopisovala in se odslej sestajala z vsakim dnem v smrečjem gaju, ali v stari kapeli. Tamkaj sta si prisegala večno ljubezen, se hudovala nad usodo in sklepala različne predloge.

Po tem načinu, dopisovaje si in pogovarjaje se sta dospela do sledeče razsodbe: „Ker midva niti dihati ne moreva drug brez drugega, a strogi roditelji samo ovirajo najinemu blagemu namenu, si morava pomagati brez njih!“

Umeje se, da se je ta srečna misel porodila v glavi mladega človeka; no-le-ta pa se je prav prilegala romantični domišljiji Marije Gavrillovne.

Nastopila je zima in prekratila njune sestanke, ali dopisovanje se je vršilo tem živahnije. Vladimir Nikolajevič jo je prosil v

demokratski list, ki hoče baje zdraviti italijansko politično življenje in odstraniti obilico njega perversnosti, pisal direktno in pozitivno — neresnico. In žal nam je slednjič, da moramo odkrito izreči svoje mnenje, da si ne moremo prav misliti, da bi bila „Emancipazione“ bona fides, v dobri veri, pisala te neresnice, ampak usiljuje se nam misel, da je pisala mala fides, torej vedoma. — Kajti takega nepoznavanja dogodkov, stvari in razmer si ni lahko predstavljati pri ljudeh, ki so začeli izdajati svoj list z namenom, da bi pomagali prerojevati politično življenje v deželi, da bi torej nič ne poznali terena, kiga hočejo preoravati.

Prva neresnica je že to, ako pravi „Emancipazione“, da italijanskemu jeziku grozi nevarnost od nemške ali slovanske strani. Res je marveč, da hoče stari avstrijski vladni zistem germanizovati naše urade in naše šolstvo, dočim se mi dosledno borimo proti tej ponemčevalni tendenciji in za gospodstvo deželnih jezikov, tako, da vsaka pridobitev, ki smo jo mi izvojevali za svoj deželni jezik, prihaja implicite na dobro tudi drugemu deželnemu jeziku — italijanskemu. Nikdo od nas niti ne misli na to, da bi utesnjeval sfero pravice in veljavnosti italijanskega jezika, določeno po resničnih narodnostnih razmerah v deželi! Kjer-koli biva v deželi italijanski element kakor tak, naj uživa svoje pravo: v polni meri in neovirano!!

Tako je naše stališče nasproti italijanskemu jeziku! In gotovo je to stališče korektno, neoporečno. Ali „Emancipazione“ se, kakor vse kaže, postavlja nasproti našemu jeziku na drugačno, krivično, nekorektno stališče! Sicer ne bi bila mogla napisati druge grde neresnice, češ, da tam, kjer vlada ne more germanizirati — slavizira! Do te neresnice in absurdne trditve je mogla „Emancipazione“ priti le tako, da se ona nasproti slovenskemu jeziku nikakor ne more postaviti na tisto korektno in pravično stališče, na katero se postavljamo mi nasproti italijanskemu jeziku v deželi. Kakor naši Italijani v obče se tudi „Emancipazione“ nikakor ne more povspeti na tisto višino narodno-politične pravičnosti in morale, da bi spregovorila lepo, odresnilo besedo: kjer-koli biva slovanski element v deželi, naj tudi slovanski jezik uživa svoje pravo v polni meri in neomejeno. Do takega vzvišenege etičnega naziranja se ne morejo povspeti naši Italijani in zato vidijo povsodi, kjer-koli naš jezik prihaja do svoje pravice (a brez vsake škode za kateri-sibodi resnični italijanski interes) — slaviziranje na škodo Italijanov!!

Na govoričenje o „panslavističnih“ agitatorjih, ki da jih avstrijska vlada

vsakem pismu, naj se uda njegovi volji in tajno poroči z njim, češ, da se bosta nekaj časa skrivala, a naposled padeta vendar-le k nogam strogih roditeljev, ki jima, ganjeni po vnaškem postopanju nesrečnih ljubimcev, konečno brezdvomno poreko: „V naš objem, otroka!“ —

Marija Gavrillovna je dolgo premišljala. Množica načrtov je bila določena in zopet ovržena, Naposled sta soglašala. Določila sta dan, katerega naj bi se ona oddaljila v svojo spalnico brez večerje a opravičevaje se z glavobolom.

Zmenjena naj bi bila seveda s svojo postrežnico, s katero bi odšla v vrt, skozi zadnja dverca. Za vrtom naj bi stale pripravljene sanke, ki bi jo peljale pet vrst iz Nenaradova v selo Žadrino, naravnost v cerkev, kjer bi jo že pričakoval Vladimir.

Noči pred zaželjenim dnem Marija Gavrillovna ni prespala, kajti, ko si je pripravila perilo in obleko, je napisala dve dolgi pismi. Prvo svoji prijateljici, neki občutljivi gospici, a drugo lastnim roditeljem. V njem se je poslavljala od njih s samimi zaupljivimi

podpira in vsprodbuja proti Italijanom, ni vredno odgovarjati, ker je tako besedičenje prenemno! Njega, ki piše take bedarije, prepuščamo mirnim srcem in hladne duše — smešnosti, kateri je zapadel.

Sicer pa je „Emancipazione“ sama prav hitro dovedla ad absurdum svojo trditev o slaviziranju, rekši par vrstic niže, da vlada hoče primorske Slovence — ponemčiti!! Čudno „slaviziranje“ to, ki mu je namen germanizacija!!

Ali stojmo malo! Ako dobro premislimo, je italijanski list vendar-le napisal — če tudi nehote — grenko resnico. Le adresu je zgrešil. To, kar je pisala na slovansko, naj bi napisal na italijansko adresu! Mutatis mutandis velja torej, kar je rekla tu „Emancipazione“. Hotela je reči, da vlada zlorablja nas Slovence in nas zavaja v boj proti Italijanom z namenom, da bi nas končno ponemčila! Resnica, zgodovinska resnica pa je, da tradicija v avstrijskih zistemih je bilata, da so podpirali ital. element in ga hujskali v boj proti Slovanskemu elementu, računaje, da potem, ko bo s pomočjo Italijanov vrat zavil Slovanom, ne bo težko obračunati tudi z Italijani. To je resnica, zgodovinska resnica, in nadaljnja resnica je, da so Italijani dosledno sedali na to himanico avstrijskih zistemov! „Emancipazione“ gre torej jako v navskrižje z resnico, ko išče na strani Slovanov krivdo na tem, da se postavljajo tolike težave na pot sporazumljenju med Italijani in Slovani! Resnica je marveč ta, da so se Italijani — zavedeni v to po svoji enostranosti, narodni sebičnosti in morda tudi po družih še manje lepih instinktih — dajali zlorabljeni....!!

Shod Slovenskega društva v Mariboru.

Včeraj se je vršil v Mariboru shod, ki ga je sklicalo „Slovensko društvo“. Na shodu je bilo nad 400 udeležnikov. Predsedoval je kanonik Mlakar, podpredsednik je bil pa koroški deželni poslanec Grafenauer. Povabljeni so bili na shod vsi slovenski koroški in štajerski državni in deželni poslanci ter poslanci Plantan, dr. Šustersič in Gabršček. Ti pa niso prišli in so svojo odsotnost opravičili. Govorili so dr. Ploj, dr. Rosina, dr. Verstovšek, dr. Brejce, dr. Hrašovec, prof. Heržič in posl. Grafenauer.

Prvi je govoril dr. Ploj, ki je pojašnjeval zgodovino volilne reforme ter rekel, da volilna reforma itak ne prodre v državnem zboru in da se bodo nove volitve vršile še po starem volilnem redu, novi red pa da se bo pozneje oktroiral.

Dr. Rosina je potem utemeljeval več resolucij. Te resolucije se glase: 1) Shod se izreka za splošno in enako volilno pravico, a le po številu prebivalstva. 2) Shod izreka

izrazi in pripisovaje svoj prestopok neizrečeno ogromni ljubezni. Zaključila je pismo s tem, da pričakuje z nestrpnostjo onega blaženega hipa življenja, ki jima bo dovoljeval kloniti k nogam njenih najdražjih roditeljev. Ko je s primernim napisom zatvorila pismi, na katerih je pečat predočeval dve žareči srca, legla je ob zori na postelj in zadremala. — Ali probujale so jo jako strašne misli. Predstavljale so jej trenotek, ko poseda v sani, da se odpelje k poroki. Njen oče jo zadržuje, vlači po snegu in pahne v temno brezdno, v katero je strmoglavila z neizrečeno boleznim srcem. Tudi Vladimirja vidi, ležečega v travi, a revnega, okrvavljenega. Umirajoče jo prosi glasom izgovarjajočim tožbo, naj pohiti z njim k poroki. In slični brezsmiselnim prizori so se pojavljali drug za drugim. Naposled je ustala, bledejša nego navadno in z resničnim, nehlinjenim glavobolom. Oče in mati, zapazivša njeno vznemirjenost, sta bila v velikih skrbeh, a s svojimi neprestanimi vprašanji: „Kaj je s teboj, Maša? Nisi-li bolna, Marja? so jej samo trpincili srce.“ (Pride še.)

PODLISTEK.

Metež.

Ruski spisal A. S. Puškin.

Prevela M. Gregorič.

Proti koncu l. 1811. — v tisti spomina vredni dobi — je bival na svojem zemljišču v Nenaradove dobri Gavrila Gavrillovič R. Zaradi svoje gostoljubnosti in dobre volje je slovel po vsem okraju; sosedje so pohajali večkrat k njemu, a to ne samo, ker so pri njem povžili marsikaj dobrega in so za pet kopejk lahko nekoliko pokartali z njegovo ženo Praskovjo Petrovno, marveč, da so se sempatja ozirali na mično hčerko, Marijo Gavrillovno, brhko, blede sedemnajstletno deklico. Ker so jo prištevali bogatim nevestam, so si tudi prizadevali pridobiti jo za-se, ali za svoje sinove. —

Marija Gavrillovna se je vzgojila iz francoskih romanov ter bila potemtakem zaljubljena. Izvoljeni predmet je bil ubožen armaden

svoje simpatije koroškim Slovincem in obzluje pisavo „Slovenca“ glede dr. Brejca. 3) Shod živo obzluje, da se v državnem zboru ni postopalo enotno in da jugoslovanski klub ni podpiral koroških Slovincov. 4) Shod zahteva, da se prekmurske vasi izločijo iz nemškega okraja in 5) zahteva, naj poslanci store vse možno, da to dosežejo, sicer naj začno z obstrukcijo.

Prof. dr. Vrstošek je ojstro napadal dra. Ploja.

Dr. Brejc je pojašnjeval koroške zadeve in obsojal zastopnike slovenske ljudske stranke, da so nasprotovali ustanovitvi mestnih mandatov na Kranjskem.

Sestanek Beck-Wekerle.

„Neue Freie Presse“ poroča, da se pred predstoječim parlamentarnim zasedanjem, torej meseca septembra, sestaneta ministerska predsednika Beck in Wekerle.

Iz Hrvatske.

† Josip Kozarac.

Umrli je v sredo v Koprivnici hrvatski pisatelj Josip Kozarac, star 48 let.

Na sokolski zlet v Zagreb

pride okoli 350 Poljakov; nekoliko Sokolov pride tudi iz ruske Poljske, kjer se je po zadobljeni ustavi ustanovilo tudi sokolstvo.

Košut v Zagrebu.

„Agrar Tagblatt“ poroča, da pride meseca septembra v Zagreb ogrski minister za trgovino Košut, da si ogleda razstavo, tovarne in industrijalna podjetja.

Cesarski manevri.

Bodočega leta vršile se bodo baje v okolici Požege in Broda velike vojaške vaje, katerim bo prisostvoval tudi cesar, ki bo stanoval v Brodu.

Bolgarsko-turški spor.

„N. Wiener Tagblatt“ poroča iz Plovidva, da je Turčija mobilizirala drugo armado v Drinopolju, sestojajo iz 4 zborov.

Z Dunaja pa poročajo, da so tamošnji diplomatični krogi jako vznemirjeni, radi vojevitve nastopanja Bolgarske nasproti Turčiji. Bolgarski list „Dnevnik“ piše, da treba pokazati dunajski vladi, da Bolgarska ne odneha tudi če bi imelo priti do vojne.

Te dni se je že mnogo govorilo o možnosti vojne med Bolgarsko in Grško. Kakor znak za to se je navajala vest, da je grški diplomatični agent v Sofiji že dobil nalog, naj zapusti svoje mesto. Iz Aten pa oporekajo sedaj tej vesti. Na vsaki način pa je sedanji položaj, kakor sod napolnjen smodnikom: mala iskra bi mogla provzročiti eksplozijo.

Dogodki na Ruskem.

Kazensko postopanje proti bivšim poslancem dume.

Petrograjski list „Strana“ je priobčil vest, da je pričelo kazensko postopanje proti 142 bivšim poslancem dume, ki so podpisali viborški manifest. Isti so že izgubili volilno pravico. Državno pravdnistvo zahteva od vsakega 3000 rubljev kavicje.

Vojaška diktatura.

Nekateri nemški časniki poročajo iz Petrograda: Car je te dni vsprejel v privatni avdijenci, ki je trajala štiri ure, velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Sklican je tudi kronski svet, ki ima določiti o vojaški diktaturi.

Kuropatkin — vojni minister.

V petrograjskih dobro obveščenih krogih se govori, da postane Kuropatkin vojni minister.

Drobne politične vesti.

Klofač v Bosni. Češki državnozborni poslanec in voditelj narodno-socijalne stranke Klofač se poda v kratkem v Bosno in sicer v Mostar in Sarajevo. Cilj njegovega potovanja bo, da vidi z lastnimi očmi, kaj se dogaja v Bosni in Hercegovini ter da spravi to pred delegacije.

Domače vesti.

Ali je res možno že tudi to?! Čestit svečenik, vreden vse vere, nam poroča o pogovoru, ki ga je imel z nekim kranjskim svečenikom. Iz tega razgovora je doznal naš zapupnik, da hoče „Slov. ljudska stranka“ za slučaj, da Korošci ne pridejo na katoliški shod, izdati parolo: **Ni novičiča več za Koroško! Bojkotirati da hočejo celo tudi družbo sv. Mohora in ustanoviti v Ljubljani konkurenčno družbo!**

Je-li smo res že tako daleč? Potemtakem strankarska sebičnost ni le raznela strasti, ampak je naravnost že zastrupila srca in zamorila popolnoma zadnjo iskro slovenskega čustvovanja.

Italijanske paraleleke pri sv. Ivanu. Te dni je prinesel „Piccolo“ vest, da je ministerstvo odbilo pritožbo občine tržaške proti odločbi namestništva, s katero je ta oblast sistirala sklep mestnega sveta tržaškega, da se imajo na ljudski šoli pri sv. Ivanu ustanoviti italijanske paraleleke. „Piccolo“ kuje iz razlogov ministerstva kapital za-se, ker trdi, da je ministerstvo radi tega potrdilo odločbo namestništva, ker se mu je zdelo, da italijanske paraleleke ne zadostujejo potrebam italijanskih šolskih otrok. „Piccolo“ pravi, da bo mestni svet uvaževal ta migljaj ministerstva in da napravi nekaj boljsega, nego le italijanske paraleleke — cika torej na ustanovitev samostojne italijanske šole pri sv. Ivanu. Nam se zdi stvar neverjetna, da bi ministerstvo ne dovolilo italijanskih paralelek samo radi tega, ker bi iste ne zadostovale ter si pridržujemo, da spregovorimo o stvari, ko nam bo znano natanjčno besedilo ministerjalne odločbe in nje utemeljevanje.

Odlikovanje. C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je z naročilom od dne 19. julija t. l. št. 18026 priznalo g. Benigarju nadučitelju v Tomaju 50 kron nagrade za marljivo gojitev cerkvene glasbe in petja.

Treba je le vsem začeti...! Od naših ljudi, toliko v Trstu kakor zunaj Trsta, prihaja v tržaške urade še vedno vsepolno laških in nemških dopisov. Ta neodpustni greh teži tudi nekatera županstva. Neverjetno se odlikuje v tem neko županstvo na Krasu, katerega ime za danes nočem izdati. Gospodo na omenjenem županstvu opozarjamo na staro pesem, da nemški jezik tako na Krasu kakor v Trstu niti deželni in. Ako se bo to zatajevanje slovenskega jezika še nadaljevalo — občinam in županstvom v veliko nečast — obljubljam, da si bom štel v „veliko čast“, da se z gospodo pobližje seznanim! Nehajmo vendar že enkrat vsi s tisto smešno ljubeznijo, s katero žrtvujemo nenasitnim tujcem svoj jezik in tujcem v korist rušimo s tem našim ljudem po uradih mesta, do katerih imajo pravico. Nikogar naj ne bo strah, da bi ne bil naš jezik sposoben za ugodne rešitve — ali treba je le vsem začeti!

Znano mi je, da tukajšnji „trdi“ uradi tudi na slovenke dopise odgovarjajo nemški ali pa laški in sicer tudi zato, ker so slovenski dopisi preveč redki... Vem, da se bodo vodje uradov sprva več ali manj upirali slovenskemu uradovanju, češ, — ako se spustimo v to, bomo morali tudi nadaljevati...! Mi pa hočemo imeti svoje, mi hočemo dovojevati svoje dedno pravo: zato dopisujemo vsi le slovenski in zavračajmo drugojezične odgovore in dopise od oblastnih, če treba tudi 10 krat eno za drugim. Na noge vsi kakor en mož in „trdi“ uradi se bodo morali ukloniti našemu narodu! To bo nam v čast narodu in domovini pa v nezmero korist.

Kirilov.

Žaljenje naše narodnosti v notarski pisarni.

Prejeli smo: Dne 14. t. m. sem imel opravila v pisarni c. k. notarja Zenkoviča. Šel sem bil namreč povprašat, da-li je neko delo izvršeno? Pozdravil in vprašal sem v svojem materinem jeziku. Nekoliko časa nič odgovora, da-si uradniki niso imeli posla z drugimi strankami. (Na klopi sta sicer sedeli dve osebi, ali za ti se uradniki tudi niso mnogo brigali, kakor sem pozneje izvedel) Slednjič me je jeden uradnikov — manje postave — apostrofiriral trikrat zaporedoma z besedo: Cosa?!

Na to sem jaz še enkrat povedal, česa želim, ali uradnik je zarežal nad mano, zakaj da ne govorim italijanski?!

Ker se mi je zelo mudilo in nisem smel izgubljati časa, sem se — da-si zelo nerad — vdal in sem povedal po italijanski svojo željo. A kaj se je zgodilo?! Mesto da bi bil italijanski razposajeni mladič hvaležen, da sem ustregel njegovi impertinentni zahtevi in da bi mi bil ugodil s povečano uljudnostjo, se je drzno postavil tja pred-me in mi zagrozil po italijanski: „Kaj mislite, da s mo tu v Rusiji?!“

Jaz pa na to: „Kaj mislite Vi, da smo tu v Italiji. Jaz imam tu pravico govoriti slovenski z vsakomur!“

On zopet: „Zakaj ne govorite italijanski?! Jaz: Ker vem, da imam pravico govoriti v svojem materinem jeziku!“

Odločnost s katero sem govoril te besede, je razgretega gospodiča nekoliko osup-

nila in me je svaril v mirnejem tonu, naj ne kričim.

Potem sem opravil, kar sem želel. Ali oditi nisem mogel, ne da bi tem gospodičem v pisarni, ki ima naravnost ogromnega dela s slovenskimi strankami, dal potrebne lekcije. Z vso rezkostjo in resnostjo sem namreč zaklical: „Da se mi je kaj takega zgodilo prvokrat in zadnjokrat! Prihodnjič bom zahteval vaša imena in zgodi sa kaj drugega. Vi ste dolžni z nami govoriti slovenski.“

Na ulici sem potem srečal oni dve osebi, ki sem jaz omenil uvodoma. Ti osebi sta mi tožili, da so ju držali tamkaj celo uro in da so se v tem času prijetno pogovarjali med seboj. Povdarjam to v dokaz, da takrat ko sem vstopil jaz, niso imeli nikakega silnega posla in da bi bili mene lahko hitro in — uljudno odpravili. Naglašam to, da se „morda ne bodo izgovarjali na kako „nervoznost“ zbog preobilice dela. Bila je le italijanska srboritost in nič drugega.

A ravno temu se čudim v pisarni c. k. notarja dr. a Zenkoviča. In se ne čudim samo zato, ker ima ta pisarna toliko dela s slovenskimi strankami, ampak še posebno zato, ker smo g. notarja smatrali vsikdar kakor poštenjaka, ki govori korektno in — spoštuje naš jezik in našo narodnost.

Josip Jurišević,
sv. M. Magd. zgornja
št. 404.

Nemško prodiranje na Koroškem.

V „Soči“ čitamo: Tik pod Karavankami je Bleško jezero s slovensko vasjo Blače, kakor je sploh do Zile in Drave še vse slovensko. Toda, kako malo zavednosti je v teh Slovincih, se je pokazalo minolo nedeljo, ko se je ustanovila podružnica „Südmarke“ ter so v odbor, razun par kričavih nemških učiteljev, vstopili sami slovenski kmetje, kakor Marčnik, Martinčič, Ažgan, Černut, Čemernjak, Valentinčič itd. Odposlanec osrednjega društva dr. Hans Hok je v svojem govoru poudarjal, da je ta podružnica sestavljena večinoma iz Slovincov. In zapeljani reveži so pustili govorniku, da se je naravnost norčeval iz njihove omejenosti, ko je rekel, da Nemci ne gredo na pridobivanje, temuč si prizadevajo, da bi pridržali le to, kar je bilo nemško, da se ohrani državi nemški značaj. Svoj govor pa je zaključil, da bo podružnica delovala „uns zu Nutz, den Gegnern zu Trutz“.

Na dopolnilni volitvi v deželni zbor štajerski za brežiški okraj je bil izvoljen okrožni zdravnik v Kosjenah dr. Fran Jankovič z 820 glasovi proti Benjaminu Kuneju, ki je dobil 560 glasov.

Otvoritev mostu čez Savo pri Brežicah. Iz Brežic poročajo, da so tamošnji Slovenci sklenili, da se ne udeleže otvoritve mostu. Zato tudi graški namestnik Clary ne pride na slovesnost. Nemci hočejo prirediti velike škandale.

Županska zveza. „Občinska uprava“ piše: „Dne 15. t. m. je imela v Št. Vidu nad Ljubljano svoj prvi občni zbor novoustanovljena slovenska županska zveza. Z veseljem in iskreno pozdravljamo s svojega strokovnega stališča novo društvo, to pa tembolj, ker je Zveza sama strokovno društvo s plemenitimi nameni. — Zaradi pomanjkanja prostora smo morali natančno poročilo odložiti za prihodnjo številko, ker je bila ta že stavljena. Za danes omenjamo le, da se je volil pri zborovanju, kojemu je predsedoval g. župan Belec, poročal pa g. deželni odbornik, državni in deželni poslanec, vodja Povše, prvi odbor in da se je določila društvenina 8 K. — G. poslanec Povše je govoril zlasti o potrebi društvenega strokovnega lista, ter omenjal že obstoječ laški in nemški list, ni se pa spomnil nas, kar zelo obzlujemo. Ne da bi se hvaležili, lahko z mirno vestjo trdimo, da naš list, kar se tiče vsebine, oblike in nizke cene daleč nadkriljuje imenovana tuja lista, ki sta skoraj brez vsakega praktično-poučnega članka. Tudi bi želeli, da se v imenu dobre stvari k takim občnim zborom izvoli vabiti naše uredništvo, ki bo poslalo drage volje strokovnega poročevalca k zborovanju“.

Soglašamo popolnoma.

Naše hibe. Pred seboj imam 4 iztise „Edinosti“. To so namreč štiri številke lista, v katerih sva prišla z nekim koperskim (?) dopisnikom v konflikt radi razglednic iz Boljunca, oziroma „Bagnoli“. V prvi „Ed.“ št. 184. piše namreč koperski (?) dopisnik, da v prodajalni g. K. ni dobil slov. razglednic ter dostavlja — naj navedem tukaj njegov dobeseden neresničen stavek — „...v Boljuncu pa sploh nimajo razglednic za Slovence“! Dalje omenja koperski (?) dopisnik pozdravov

v dolinski občini, češ, da ljudstvo pozdravlja samo (!) z „bon žorno“ in „bona sera“.

V 2. in 3. „Ed.“ t. j. št. 194 in 197 ssm koperskemu dopisniku potrdil, kar je on pisal v „Ed.“ št. 184, to namreč, da je g. K. imel res laške razglednice, a sem omenil tudi slučaj, kako je prišlo do tega.

Glede pozdravov v dolinski občini se glasi stavek v mojem rokopisu (upam, da mi slav. uredništvo to tudi potrdi in popravi): „Ako ste res koperski dopisnik je gotovo znano Vam in tudi cenjenim čitateljem, da se v vsaki drugi občini v koperskem okraju govori mnogo več laškega (posebno, kar se tiče pozdrav) nego ravno o dolinski občini“. S tem sem hotel reči, so druge občine v tem pogledu še za nami in da se dobiva povsodi še kaka babura, ki pozdravlja z „bon žorno“.

Radi teh in enakih pogreškov se uči in sviri, ali tu vplivajo bližnja mesta, v katerih so naši ljudje več nego doma!! Kaj pa predbacivati in čenčati o vaseh blizu Kopra? Možno je, da dopisa v „Ed.“ št. 194 in 195., niti temeljito prečitali niste, drugače ne bi pisali take neslanosti.

V 4. „Ed.“ št. 211 hoče koperski (?) dopisnik, kakor se vidi, stvar zasukati. Prihaja namreč na dan s sedmimi praznimi vprašanji, češ: kaj naj prekličem? 1. Morda to, da oni dopis ni prišel s kopersčine? 2. Naj prekličem to, da nisem (na mojo prošnjo) dobil razglednic s slovenskimi napisi? 3. Naj rečem, da je debela laž to, da je bilo na razglednicah „Bagnoli“ in „S. Antonio in Selve“? 4. Mari naj rečem, da sem sam vprašal po italijanskih razglednicah in da so mi bile vsled tega dane? 5. Naj rečem morda, da je g. K. imel zraven onih italijanskih tudi slovenske razglednice? 6. Ali naj rečem, da so v Boljuncu imeli razglednice s slov. napisi, a da jih nisem šel iskat? 7. Naj-li prekličem morda trditev, da g. K. ni imel razglednic za Slovence?

To so torej vprašanja, ki mi jih je stavil g. koperski (?) dopisnik, kakor češ, na katero naj odgovorim? Jaz pa pravim: Človek, ki ima količkaj razvitega razuma, mora takoj umeti, kaj je imel koperski (?) dopisnik preklicati, ako si upa trditi, da v Boljuncu se ne vdobiva razglednic za Slovence! Predno ste se predzrnil napisati tako trditve, je bila Vaša dolžnost pogledati tudi kje drugje, da-li v Boljuncu res ni dobili slov. razglednic?! Ako jih niste dobili pri g. K., ni še rečeno, da jih v Boljuncu sploh ni dobili?!

V „Ed.“ št. 211 se delate v resnici nedolžnega angeljčka, češ: kaj resnico naj bi preklieval, kaj to, kaj ono itd?! Vendar ostaja resnica, da ste pisali neresnico in ste po krivem dolžili in žalili Boljuncane.

Faktum je ta: G. I. K. je že pred leti založil štiri različne vrste razglednic in izključno le slovenske, katerih vsake vrste po eno sem poslal tudi uredništvu „Edinosti“, da se ono samo prepriča! A ker je koperski (?) dopisnik drugače trdil, je pisal laž.

(No, sedaj pa bodi konec tej pravdi o boljunških razglednicah. Op. ured.).

Štedljivost! Prejeli smo: V št. 255 od min. četrtka je priobčila „Edinost“ neki poziv radi ustanovitve nekega društva za varčenje. Naj podam jaz nekoliko pojasnila, kaj se nameruje s tem društvom. V Trstu je zavlada silna draginja tako pri živilih kakor pri stanarinah. Stanje postaja že nezno in le redki je oni, ki more zmagovati vsakdanje troške.

In vse kaže, da bo draginja še naraščala. Proti temu se treba zavarovati na nekak način. Več nas smo imeli opetovano razgovore o tem in smo prišli do zaključka, da smo imenovali začasen odbor, ki naj potrebno ukrene. In nasvet njegov je ta, da bi se določili deleži po 100 K, ki pa bi se mogli vplačevati v obrokih, in sicer, pri obroku naj bi znašal 10 K, nadaljnji pa po 5 K. S temi deleži naj bi ustanovili svoje podjetje za zidanje malih stanovanj in svojo konsumno zadrugo. Kdor želi natanjnejega obveščanja, naj se obrne do podpisanege. Oni pa, ki b želeli pristopiti, naj kar nalože primerno svoto v tržaški posojilnici in hranilnici in naj se javijo s knjižico. Le želiti bi bilo, da bistvar šla urno iz-pod rok, ker bi radi že v kratkem določili pravila in izvolili odbor.

Josip Bufon
Škorklja št. 481.

Avstrijski Lloyd. Ravnateljstvo avstrijskega Lloyda je razglasilo:

„Parniki dalmatinsko-albanske proge in oni tovarne proge Trst-Kotor se počeni s 1. septembrom ustavijo pol ure več v Rovinju

in radi tega odpluje iz Trsta pol ure prej, to je, mesto ob 8. uri in pol ob 8. uri dopoldne.

Od Sv. Ane pri Trstu: Minolo je že nekaj mesecev, odkar vam nisem sporočil nič novega. In tudi sedaj sem prišel nekoliko pozno, ali pregovor pravi: bolje pozno, nego nikdar. Z veseljem vam javljam, da je dne 12. t. m. vihrala na drugo našega „Obrtniškega društva“ slovenska trobojnica in da je to pomenjalo da se bo na društvenem vrtu vršil koncert.

In pozivu je res sledilo obilno občinstvo iz Škedenja, Sv. M. Mag. spodnje in tudi nekoliko udov čitalnice od Sv. Jakoba. Škedenjska godba nam je svirala krasne slovenske komade in naši vrli društvi „Slava“ in „Slovenska lira“ sta nas zabavali se svojim lepotočnim petjem pozno v noč. Le tako naprej s prirejanjem koncertov, ki povzdigujo narod!

O tem sem se prepričal ravno tega dne. Opazil sem namreč nekaj deklet, ki so se poprej sramovala svojega materinega jezika.

Na omenjenem koncertu so pa prav lepo kramljale medseboj v svojim materinim jeziku. Bila je tudi šaljiva pošta, a vse dopisnice so se kolekovoale z narodnim kolkom. Tudi to je zelo koristno, ker prinaša lep prispevek v prosvetne naše stvari. Jaz bi svetoval vsem društvom, ki prirejajo veselice ali koncerte, da bi prirejali tudi šaljivo pošto, ali vse razglednice naj bi kolekovoali z narodnim kolkom.

Pisal sem vam o veselici oziroma koncertu, ali še nekaj bolj interesantnega vam imam še izraziti: zelo lepo bi bilo namreč, ko bi vihrala naša divna trobojnica vsako nedeljo na drugo našega „Obrt. društva!“ Pokazite svojo jekleno voljo! Če ne moremo na postajah razobešati svoje zastave, pa naj vihra ista ponosno vsaj na naših narodnih domih!

Društvenik.

Pogreb Angleža. Predvčeršnjim zjutraj ob 8. uri in pol se je vršil pogreb onega angleškega vojaka, ki je umrl na vojni ladji, kakor smo že poročali. Ker je bil tak pogreb nekaj novega za nas Tržačane, dovolite, da ga nekoliko opišem.

Že pred 8. uro se je zbrala velika množica ljudstva, ki je zasedla nabrežje in pomol v. Karla. Ob 8. uri in pol je bilo opaziti 5 čolnov, ki so plovili proti kraju. V prvih je bilo vojaštvo, v četrtem je bila krsta z mrljem, pokrita z britansko zastavo in obložena z vencem.

V tretjem čolnu so pripeljali podstavo topa, na katero so postavili krsto. Iz vrvi imajo napravljeno „vprego“, v katero je vstopilo kakih 20 vojakov in ti so truplo peljali po Corsu in na staro mitnico. [Ni mi pa znano, da-li so peljali mrlja na rokah celo na pokopališče].

Ob krsti je stopal spalir vojakov, ki so nosili puške pod levo pazduho. Z levico drže za kopito, z desnico pa za cev — obrnjeno v tla.

Za krsto je korakalo raznovrstno moštvo [prostaki], za temi podčastniki in za dnji — poveljniki peterih angleških vojnih ladij in ostali častniki.

Ko je krsta dospela do pod obrežja smo vsi navzoči skinuli klobuke in verjemite mi, da mi je bilo hudo pri srcu, ko sem pomislil, da je bil tudi pokojnik človek, ki zapušča v daljini svoje drage, ki ga ne bodo videli nikdar več.

Tudi vojaštvo je bilo toliko ginjeno, da se je le težko obrnilo solz.

Pogreb je bil lep, imponanten, kakor ga nima pri nas podčastnik. B.

Izgubil je minolo soboto na Katinari ubog delavec okoli 100 kron. Blaga duša, ki je našla ta denar, naj ga blagovoli izročiti v župniji na Katinari proti nagradi 20 kron.

Požar v Gropadi. Predminolo noč o polnoči je navstal ogenj v gospodarskih poslopih Anton Vidava. Zgorela sta skedenj in hlev. Škoda je znatna, ali pogorelec je bil zavarovan. Zlo je bilo, da vlada sedaj po naši okolici veliko pomanjkanje vode. Vzrok požaru ni znan.

Čudno je, da je še le pred šestimi dnevi gorelo v istej vasi, v hiši Helene Milčević. Nu, tu je bila škoda le neznatna.

Neznani žepni tat je predvčeršnjim predpoludne na obrežju del Mandracchio 21-letnemu Franu Morgel, stanujočemu v ulici del Pozzo del Mare ukradel srebrno uro, vredno 22 kron. Včeraj predpoludne je okradeni Morgel prijavil tatvino na policiji.

— Istotako neznani žepni tat — ki je morda ravno isti — je ravno tam, namreč

na obrežju del Mandracchio, Adolfu Hütnerju ukradel uro in verižico, v skupni vrednosti 56 kron.

Neznani tatovi so udri v leseno kolibo na Vrdeli št. 514, v kateri gospod Ivan Huber prodaja jestvine, in so tam ukradli tri ure, v vrednosti 38 kron, ter 21 kron denarja.

Znan žepni tat je pa Fran Perdec. Ta je pa svojemu prijatelju (?) Andreju Nedljeku, s katerim tudi skupaj stanuje, ukradel uro in verižico, v skupni vrednosti 10 kron. Seveda je Nedljek prijatelja Perdec ovažil na policiji.

Koledar in vreme. Danes: Jernej, apostelj; Borivoj; Zlatava. — Jutri: Ludovik, kralj; Dragorad; Nika. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 27° Celsiusa. — Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Nedelja 26. t. m. obeta mnogo zabave. Kdor se hoče naslajati na čarobni lepoti blejskega jezera, ta jo odkuri z železnim konjem črez Opčine. Ali tistemu, ki ostane ta dan doma, damo dober svet, naj pride ob 5. uri popoldne na Frdenič v sv. Ivan. Tam so imeli v nedeljo smolo, ker je padal dež. Zato pa priredi pevsko društvo „Mladina“ se sodelovanjem pevskega zbora „Zvonimirja“ iz Rocola vrtno veselico in sicer na vrtu „Konsumnega društva“ na Frdeniču.

Ako se bo pa vreme držalo kislo, bo veselica v dvorani „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu.

Le pridite! Videli boste „Doktorja“ za eno uro, pelo se bo in plesalo, da bo veselje. Torej: na svidenje!

Za slavnost v Tolmin. Odbor pevskega društva „Kolo“ naznanja slav. občinstvu, da velja cena K 3.60 za posebni vlak v Tolmin in nazaj na 8. septembra t. l. le za postaje od Trsta drž. želez. do postaje Dutovlje—Skopo; za ostale postaje veljajo navadni listki. Razprodaja voznic se prične prihodnji teden. Kdaj in kje, to naznanimo pravočasno.

Veliko narodno slavlje v Tolminu dne 8. sept. t. l. Nadalje so priglasila svojo udeležbo naslednja društva:

33. „Delavsko podporno društvo“ v Trstu korporativno z zastavo. 34. Delavsko bralno društvo in dijaški zbor „Struna“ Idrija korporativno. Nastopita skupno s proizvajanjem: „Slovanski brod“. 35. Telovadno društvo „Sokol“ v Idriji korporativno. Nastopi s prostimi vajami z godbo. 36. Hrvatsko pjev. i tamb. društvo „Lovor“ iz Opatije po deputaciji. 37. Pevsko društvo „Ilirija“ sv. Jakob pri Trstu po deputaciji.

Tamburaški odsek pevskega društva „Kolo“ naznanja tamburašem, da bo imel v soboto zvečer svojo vajo.

Bratje Sokoli!

Danes ob 8. uri in pol zvečer so drugič redovne vaje za zlet v Zagreb. Ker se mora po zletnih pravilih „Hrvatske sokolske zveze“ vsak udeležnik v kroju udeležiti tudi slavnostnega spreveda, prosi odbor, da se vsi bratje Sokoli, ki nastopijo v kroju, gotovo udeležijo današnjih redovnih vaj. Po sklepu zveznega vaditeljskega zbora se ne pripusti k nastopu v kroju nikogar, ki se ni dobro izuril v redovnih vajah.

Legitimacije dobimo iz Ljubljane in jih razpošljemo pravočasno. Z legitimacijo je plačano in preskrbljeno tudi prenočišče; to je skupno. Kdor želi stanovati sam v hotelu, naj to naznani naravnost stanovanjskemu odseku za zagrebški izlet v roke brata A. Rogina, Zagreb, Ilica br. 32.; ob enem se mora poslati denar za stanovanje.

Na zdar!

Brzobjavne vesti.

Sklicanje državne zbornice.

DUNAJ 23. Zatrjuje se, da se odsek za volilno reformo sestane dne 12. septembra. Zbornica prične pa svoje delovanje dne 18. septembra.

Pogreb bivšega vojnega ministra Krieghammerja.

ISL 23. Popoldne se je na slovesen način vršil pogrebni spreved bivšega vojnega ministra barona Krieghammerja. Spreveda so se vdeležili cesar, generalni adjunkt grof Paar, princ Leopold Bavarski, vse spremstvo cesarjevo, rodbina pokojnika, nadalje kakor zastopnik vojnega ministerstva FML Matt in deputacija 100. pešpolka. Po pogrebnih obredih je dvor odšel. Truplo so odvedli na kolo-dvor, odkoder ga po železnici prepeljejo v Gomilsko.

Potres v Čile.

LONDON 23. Iz Valparaisa poročajo: V sredo sta bila zopet dva potresna sunka, ki sta porušila še ona poslopja, ki so stala po koncu. Valparaiso je sedaj samo kup razvalin. Pitna voda je pokvarjena. Zrak je okužen od mnogih mrličev, ki še niso pokopani. Osebe, ki so na konjih došle iz notranjih krajev dežele, pripovedujejo, da so cele vasi razdejane. Ob morski obali so razdejane skoraj vse hiše. Mnogo prebivalcev iz Valparaisa je zbežalo v Santjago.

NEW-JORK 23. „New-Jork Herald“ poroča iz Lime, da je mesto Villotta izginito. Od 10.000 prebivalcev se jih je rešilo le okolo sto.

NEW-JORK 23. Iz Valparaisa javljajo, da je sedaj konstatovano, da je povodom potresa našlo smrt 3000 oseb. Ni bilo še možno natančno proračunati materialne škode. Veče ulice so skoraj vse razdejane. Med razdejanimi poslopji so gledališča, skoraj vse šole in vodovod. Porušile so se vladne zgradbe in policijsko poslopje. Angleška in nemška kolonija sta najmanj trpeli. Na hribih, ki obdajajo mesto, niso bili potresni sunki tako močni, pač pa so razdejana vsa mesta in vasi okolu Valparaisa. Banke so zopet odprte. Prebivalstvo se je pomirilo. Glavna železniška zveza je vzpostavljena, v pristanišče prihajajo vojne ladje s četami in živili. Včeraj je bilo čuti zopet več potresnih sunkov. Pod nadzorstvom došlih arhitektov in inženirjev gradijo barake. Govori se, da je zbežalo iz Valparaisa nad 30.000 ljudi.

Daljni — svobodna luka.

TOKIO 23. [Reuterjev biro] Japonska vlada je obvestila vnanje vlade, da postane Daljni s 1. septembrom svobodna luka.

Ustaja na Kubi.

HAVANA 23. Glasom nekega poročila, ki ga je prejela vlada iz St. Louisa, je oddelek orožništva razkropil četo 300 ustašev, pri čemer je bilo več ustašev ubitih oziroma ranjenih. Trije so bili pa ujeti.

Španska kraljeva dvojica.

SAN SEBASTIAN 23. Jahta „Heralda“ je dospela danes zjutraj semkaj. Kralj in kraljica sta se ob 8. uri 50 min. izkrcala ter sta se takoj podala v grad Miramar.

Štrajk v Bilbao.

BILBAO 23. Listi niso izšli. Poroča se o spopadnih med štrajkovci in četami, pri čemer je bilo več oseb ranjenih. Semkaj je došel minister mornarice. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje.

BILBAO 23. Čete opravljajo javno službo.

Vsi časopisi so prenehali izhajati. Na spopadnih med policijo in štrajkovci je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Slovesnosti so odgledane. Mojstri nočejo privoliti v nikake koncesije.

MADRID 23. Štrajkovci iz Bilbao so poskušali v Castro Cordiales razdejati železniško progo. Ko je policija posredovala, je bila napadena s kamenjem, nakar je streljala. Dve osebi sta bili ubiti, tri pa ranjene.

Luteranski škof umirovljen.

SIBINJ 23. Škof sedmograškega luteranskega cerkvenega okraja, člen gospodske zbornice Friderik Müller, je vsled visoke starosti umirovljen.

Rusija.

LONDON 23. „Daily Mail“ poroča iz Petrograda, da je bil general Treprov zastrupljen, vendar se ga je posrečilo rešiti. Areto-vani so bili kuhar in trije drugi sluge generalovi.

KRONSTADT 23. Oklopnjače „Slava“, „Cezarevič“ in „Bogatir“ odplujejo jutri od tukaj ter se podajo na potovanje v inozemstvo, kjer ostanejo šest mesecev.

(Dalje na četrti strant.)

Tujci v hotelu „BALKAN“

Na novo so došli:

Bleiweis, zaseb., GRADEŽ; Svetina, profesor, LJUBLJANA; Prušak, uradnik, STROHONICE; Gumpinger, zaseb., DUNAJ; Karapacsu, c. k. major, ČAKOVAC; Schuller, tehnik, BLEJ; Basta, adjunkt, PRAGA; Pasovec, uradnik, SINJ; Vrzdovič, zaseb., SELCE; Mahomed Badr, trg., CAIRO; Gregora, inženier, DUNAJ; Pihamy, trg., POSTOJNA; Boos mag. urad., PRAGA; Madr, zas., St. MIHAEL; Rosenberg, potov., DUNAJ; Dušan Köpze, dijak, DUNAJ; Mraz, asistent, PLZEN; Zimmerman, trg., LODZ (Rusija); Eberhard, c. k. kapitan, PULA; Vegh, uradnik, BUDIMPEŠTA; Iv. Hribar, župan, LJUBLJANA; Rougel, zaseb., DUNAJ; Zelalč, zas., DUNAJ; Čamerlik, mehanikar, LJUBLJANA; Skaberne, trg., BLEJ; Lenčec, vinotrtič, LJUBLJANA; Laudini, c. k. dež. sodnik, KONJICE; Kranz, zas., TRST; Dvernik, c. k. uradnik, ZAGREB; Holkan, c. k. častnik, BUKAREŠTA; Demitrisan, c. k. čast., BUKAREŠTA; Lossos, c. komisar, JERHO.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (solsko poslopje).
Cene, da se ni bati nebene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kustovan cenik brezplačno in franco.

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na Josipa Zidarich, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
Kustovan cenik brezplačno in franco.
Tovarna pohištva
RAFAEL ITALIA
Velikansko skladišče in razetava
pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton št. 1
po celo niskih cenah.

RESTAURANT POLLEY

v Sežani „Na vagi“.

Prenočišča. Prenovljeni prostori z vrtom. Salon z glasovirjem.

Prostorni hlevi z veliko lopo za vozove.

Dobra kuhinja. Kriški in Zmajski teran in belo vipavsko. Jeran v buteljkah.

Cene zmerne.

Se odda več mebliranih sob z uporabo vrta za sprehod. Kopalnišče v hiši.

Se priporoča **ANTON STARC.**

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želede in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po boleznih ojačiti.

Outklovano s 16 kolejnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevili.

I. SERRAVALLO

— Trst. —

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerne Počkaj & Kögel HOTEL BALKAN

PETROGRAD 23. Zagotavlja se, da postane general Kuropatkin, ki biva po svoji povrnitvi iz Vztočne Azije pri svoji materi v Moskvi, vojni minister na mesto generala Rüdigerja. Kuropatkin dobi nalog, da preosnuje vojsko.

Trgovina.

Borzna poročila dne 23. avgusta.
Tržaška borza.
 Napolioni K 19.06¹/₂—19.09¹/₂, ang/eške lire K — do —, London kratak termin K 239 92¹/₂—240.15 Francija K 95.27—95.50, Italija K 95.27—95.50—italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.25—117.40, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 99.20—99.50, ogrska krona renta K 94.30—95.60, italijanska renta K —, kreditne akcije K 669.— 671.—, državne železnice K 673.—668.—, Lombardi K 161.50—163.50 Lloydove akcije K 738.— 742.—, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.—, Boder kredit 1880 K 302.— 310.—, Boder kredit 1889 K 302.— 310.—, Turške K 163.00 do 16.00 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
100.—	100.—	100.—
Avstrijska renta v zlatu	117.30	117.25
— v kronah 4 ¹ / ₂	99.35	99.35
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	89.—	89.—
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	112.45	112.85
— " " 3 ¹ / ₂ %	94.45	94.45
— " " 4 ¹ / ₂ %	84.65	84.35
Akcije racionalne banke	1770.—	1771.—
Kreditne akcije	669.40	669.50
London, 10 Lstr.	239.90	239.90
100 državnih mark	117.25	117.20
20 mark	23.46	23.46
20 frankov	19.05	19.06
100 ital. lir	95.35	95.35
Cesarski cekini	11.31	11.31

Pariška in londonska borza.
 Pariz: (Sklep) — Francoska rent 97.80, italijanska rent 102.40, španski exterior 96.42, akcije otomanske banke 648.—. Menjice na London 251.85.
 Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana turška rent 97.40 avstrijska zlata rent 100.—, ogrska 4¹/₂% zlata rent 95.—, Länderbank 475.—, turške srečke 147.25, pariška banka 15.48, italijanske meridionalne akcije 8.23 akcije Rio Tinto 17.45 Trdna
 London: (Sklep) Konsolidiran dolg 87¹/₂ srebrno 30¹/₂, Lombardi 7.—, španska rent 95¹/₂, italijanska rent 101¹/₂, tržni diskont 3¹/₂, menjice na Dunaju —.—. Mlačna.

Tržna poročila 23. avgusta.
 Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.26 do K 14.28, rž za okt. K 12.20 do 12.22, oves za okt. od K 12.94 do 12.96, kuruza za avgust 12.10 do 12.12.
 Pšenica: ponudbe in povpraševanja: srednje tendenca mrtva. — Prodaja: 20.000 met. stot. za 5 stotink nižje. Oves trdno; kuruza za 5 stotink nižje, moka za 30 stotink nižje; druga žita mirno. — Vreme: lepo.
 Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 39¹/₂, za december 39¹/₂, za marec 39¹/₂, za maj 40.—. — Kava Rio navadna loco 40—42 navadna raelna 43—44 navadna dobra 45—46.
 Hamburg. (Sklep). — Sladkor za avgust 18.70, za september 18.65, za oktober 18.15, za november 17.85, za dec. 17.95, za januar 18.—. — Vzdržano. — Vreme: deloma oblačno.
 Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 48.50, za sept. 48.25.
 New-York. (Otvorjenje) Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, do 5 stotink višje. — Prodaja: 1000 vreč.
 Pariz. Rž za tekoči mesec 16.—, za sept. 16.—, za dec. 16.—, za nov.-februar 16.15 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 22.10, za sept. 22.60, za sept.-dec. 22.60, za november-februar 22.60 (mirno). — Moka za tekoči mesec 31.35, za sept. 30.30, za sept.-dec. 30.25, za november-februar 29.90 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 65¹/₂, za sept. 66.—, za sept.-dec. 66¹/₂, za januar-april 66¹/₂ (stalno). — Spirit za tekoči mesec 45¹/₂, za sept. 44¹/₂, za september-dec. 41¹/₂, za januar-april 40.— (stalno). — Sladkor surov 58¹/₂ uso nov 23.—23¹/₂ (stalno), bel za tekoči mesec 26.—, za sept. 26¹/₂, za okt.-januar 27¹/₂, za januar-april 27¹/₂, (trdno), rafiniran 57.—57.50 Vreme: lepo.

MALI OGLASI.
 Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.
 Kder izven Trsta pisмено naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista.
 Tarifa je naljubljena na četu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko prebrati, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDELEK“, Edinosti.
 Na vprašanja potom pisem bo štalj „INSERATNI ODDELEK“ informacije edino le, če bo pisnu priložena znamka za odgovor.

Odda se v najem hiša in zemljišče primerno za kmeta. Obrniti se je na Škrbec Vrdeča stev. 33. 918

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 stanovanji, ne velikimi, z vrtom, vodo, po možnosti plinom, naj pisмено obvesti o podrobnostih pod „DVOREC 77“, oziroma naj pride osebnó v „Inseratni oddelek Edinosti“. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti. 999

Mali dvorec v Škorklji je na prodaj. Dvorec ima v prtiličju: 1 sobo, kuhinjo, rušnico; v I. nadstropju: 2 sobi in kuhinja; v II. nadst. tudi 2 sobi in kuhinja, vse urejeno na novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt z vodnjakom). Radi preselitve se dvorec proda za nizko ceno. 550

Išče se delavec za voziti s konji. Več pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 912

Proda se blizu Komna hiša z dvema vrtoma z 9 prostori. Cena 1200 kron. Več se izve pri „Edinosti“. 918

Posestvo v Kazljah št. 97 obstoječe s krasnim poslopjem, vinogradov, pašnjakom in gozdov, kateremu pripada vodnjak in mlin, je na prodaj. Kupčevalec si lahko vsaki čas ogleda. Josip Kjuder, trgovec v Kazljah, p. Sežana. 930

Fran Birsa naznanja vsem svojim cenjenim gostom, da se z dnem 21. avgusta preseli v ulico Chiozza (vogal ulice del Toro) pod imenom „Trattoria ai due Scii“. 906

Trgovskega pomočnika za na deželno željo išče trgovina z mešnim blagom. Nastop 15. septembra. Naslov pove „Inseratni oddelek „Edinosti“. 929

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški trsn. Izvirna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu Katarina Vatovec.

Gostilna „Stadt Lauboch“ (ulica Giulia št. 15) Toči v no istrsko, vipavsko, furlansko in brisko. Izvirna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službeno osebje; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posejiti, vkupiti hiše, prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži **MALIH OGLASOV** v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ žitani in najbolj pripravljeni v dosego namena.

IVAN KRALJ & Co.
 Trst, ulica Giuseppe Gatteri št. 40 (vogal ulice Pietà)

Mehanična delalnica
 za popravljane strojev, kotlov, sesalk vsakega sistema, motorjev na plin in bencin, litografskih in tiskarskih strojev, poljedelskih strojev vsake vrste itd.

TRŽAŠKA PRALNICA ul. Giovanni Boccaccio 4
 Naznanjam slav. občinstvu, da otvorim dne 27. avgusta t. l. pod gorenjo tvrdo
zavod za likanje na lesk
 Hitra postrežba, čista izvršitev. Cene, kakoršnih v Trstu še ni bilo.
 Likanje 1 srajce 20 st., likanje in pranje srajce 24 st., likanje ovratnika 4 st., likanje in pranje ovratnika 5 st., likanje manšet 7 st., likanje in pranje manšet 9 st., likanje naprsnika 10 st., likanje in pranje naprsnika 12 st.
 Priporočaje se na številno naročbo, odličnim spoštovanjem
TRŽAŠKA PRALNICA, ulica Giov. Boccaccio 4

Ustanovljena leta 1867.
 Odlikovana
livarna V. Vincenc Osvaldella
 ul. Media 28 TRST Telefon 374
Mehanična delalnica.
 Stroji za obdelovanje lesa. Kmetijski stroji.
 Stiskalnice za grozdje,
 najnovejšega sestava na množiči se obrat in naprednejšim pritiskom. — Obiralnice za oljke. — Stiskalnice za oljke z obratom na vijak in vodnim pritiskom.
Vodne stiskalnice. Proračuni na zahteva.

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
 Telefono št. 647. - Via della Stazione št. 7. - Telefono št. 847
 Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
 Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
 (Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)
 Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v štrambo v lasna za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.
 ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH
 Točna postrežba in nizke cene.

Dr. KOLB
 bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik
Dr. A. Mitták, ulica della Zonta št. 7, I. — TRST
 Plombovanje zob po najboljših znanstvenih sistemih.
 Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovršenostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittáka odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na rastavah v Rimu, Berlinu in Saint-Luis.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.
 (Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.
 Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
 Hitri in elegantni novi brzoparobrod
Sofia Kohenberg
 odpluje dne 9. septembra t. l. v Novi York.
 Cene jako nizke.
 Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
 Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Carlo Vitez
 Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale
 AUTORIZOVANA
mehanična delalnica
 za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.
 Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

EVGEN BUCHETTI
 TRST — ulica delle Acque 2
 Prodajalnica jestvin, kolonialnega blaga, dlíkates, svežega in suhega sadja.
 Novi furlanski salami — Videmski kotečini — Grandi gnjat. — Oveji sir piemonteški — Oveji sir star iz Karnije — Parmezan I. in II. vrste — Oljke zelene — Konserve iz pomodorov ital., najbolje vrste. Na debelo in drobno. Cene brez konkurence.

M. GÁL
 TRST GORICA
 Corso 4 Corso Verdi 45
 Irigaterji od 2.40 K, brizgalke za klistiranje, mlečni sterilizatorji za otroke, vata in obvezno blago, čepice za kopanje, pršne kopeli za oči in nos, čelice za zobe, glavniki in predmeti za česanje.
 Cene, da se ni bati tekmovalnja.

Velika zaloga
APNEGA KARBIDA
 prve vrste
 do K 28 za 100 kg čiste teže, prosto vozarje za Istro in Gorisko pri
Paolo Patrizi
 TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

OGLAS.
 V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
 (prej Jesi)
 ulica Nuova 24 (prtiličju)
 da ja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Električno vpeljavo izvršuje
Franjo S. Dalsasso
 TRST
 ulica S. Spiridione št. 6.

Barvarnica
 pralnica in čistilnica na suho (s parnim strojem)
 za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo pregrinjala itd., kakor tudi dežnike
 TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST
Albin Boegan
 O priliki plesov se izvrši najhitreje. Pregrinjala se like po 20 nč. komad.

Velika zaloga koles (bicikljev)
Germania in Nazionale
 koles na bencin (motociklet) RÖSSLER & JAUERNIG pri kolesih in motocikletah potrebnih pritlikin
 mehanična delalnica — kolesarska šola
GIUSEPPE EGGER
 TRST — Piazza della Caserma št. 3.